

Uchwała Nr VIII/39/24
Rady Gminy w Chotczy
z dnia 25 listopada 2024r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Chotczy na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r., poz.1465 z póź.zm.) w związku z art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r., poz. 177) Rada Gminy w Chotczy uchwała co następuje:

- §1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Chotczy na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chotcza.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
[Podpis]
Przemysław Zawolski

Załącznik do uchwały Nr VIII/39/24
Rady Gminy w Chotczy
z dnia 25 listopada 2024r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W CHOTCZY

na lata 2025 - 2027

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna
- III. Diagnoza środowiska i problemu
- IV. Cele programu
- V. Adresaci
- VI. Zadania
- VII. Realizatorzy
- VIII. Źródła finansowania
- IX. Monitorowanie

I. WSTĘP

Gminny program wspierania rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Chotcza opracowano zgodnie z wymogiem art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z jego założeniami każda gmina zobowiązana jest tworzyć gminny system profilaktyki oraz opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 stanowi samodzielny program, który ma na celu służyć wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To właśnie w rodzinie dziecko nabywa wiedzę o otaczającym go świecie, uczy się wyrażać swoje uczucia, kształtuje jego osobowość. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać wiele czynników.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny oraz podjęcia na jej rzecz określonych zadań.

Niewydolność wychowawcza charakteryzuje się brakiem umiejętności prawidłowego oddziaływania wychowawczego rodziców na dzieci. To zjawisko, które niszczy poczucie własnej wartości i uniemożliwia prawidłowe kontakty z rówieśnikami.

Rodzina dysfunkcyjna charakteryzuje się trudnościami w wypełnianiu funkcji kontrolnej, zaniedbywaniem funkcji emocjonalno – ekspresyjnej oraz poprzez trudności materialne zaniedbywaniem funkcji opiekuńczo – zabezpieczającej.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie rodziny i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny. Pracuje on z rodzinami, które przeżywają trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, które są zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez pomoc rodzinom w podniesieniu ich samooceny czy też pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności domowych. Asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, tylko wspiera, ukierunkowuje ją w podejmowaniu określonych działań.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcjach należy ją wspierać i pomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.

II. PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Gmina Chotcza jest gminą wiejską. Na koniec 2023 roku gminę Chotcza zamieszkiwało 2305 mieszkańców.

Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby dzieci z terenu gminy Chotcza umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej,

dotatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego oraz stypendiów szkolnych.

Karta diagnostyczna

Wyszczególnienie	Rok 2023
Liczba mieszkańców Gminy Chotcza	2305
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	98
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	75
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	4
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	0
Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Chotcza w wieku 0-17	394
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Chotcza umieszczonych w pieczy zastępczej	6
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Chotcza umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 roku	0
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów szkolnych	38
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	4

Powody trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy społecznej w 2023 roku przedstawia poniższa tabela:

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	16
Sieroctwo	0
Bezrobocie	39
Niepełnosprawność	32
Długotrwała choroba	26
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	5
w tym: rodziny niepełne	4
Przemoc w rodzinie	0
Narkomania	0

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie. W Gminie Chotcza bardzo ważną kwestią społeczną jest niepełnosprawność i bezrobocie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lipsku na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba bezrobotnych w Gminie Chotcza wyniosła 112 osób. Prawo do zasiłku posiadało 9 osób.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:**
 - a) Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
 - b) Pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
- 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka rodziny poprzez:**
 - a) Objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych,
 - b) Monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy Chotcza,
 - c) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.
- 3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia przez:**

- a) Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź miejscu, które wskaże rodzina,
- b) Umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystania z pomocy rodzin wspierających, które przy wsparciu asystenta rodziny pomagają w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych,
- c) Pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa,
- d) Punkt konsultacyjny (poradnictwo specjalistyczne) zgodny z wymogami Ustawy „Za życiem” prowadzony przez asystenta rodziny,
- e) Objęcie rodziny wsparciem zgodnie z założeniem Ustawy „Za życiem”.

4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- a) Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym służby zdrowia,
- b) Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej – współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- c) Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy,
- d) Angażowanie i motywowanie rodzin (oraz pomoc w dostępie) do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- e) Współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami,

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez

- a) Pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

V. ADRESACI

Odbiorcami Programu są:

- a) Rodziny z terenu gminy Chotcza ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- b) Dzieci i młodzież, którzy są zagrożeni niedostosowaniem społecznym.
- c) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki .

VI. ZADANIA

1. Cel szczegółowy: Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.

Działania	Realizator	Okres realizacji
- wywiady środowiskowe - praca socjalna - konsultacje specjalistyczne	GOPS	2025- 2027

2. Cel szczegółowy: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka rodziny.

Działania	Realizator	Okres realizacji
1.Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym.	Gmina, GOPS	2025 -2027
2.Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.	GOPS, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chotczy	2025 – 2027
3.Objęcie dożywianiem w szkole w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wszystkich dzieci, potrzebujących takiego wsparcia.	GOPS	2025– 2027
4.Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby).	Gmina GOPS	2025 - 2027
5.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	Gmina GOPS	2025- 2027
6.Pomoc żywnościowa dla rodzin najbardziej potrzebujących.	GOPS	2025-2027

3. Cel szczegółowy: Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.

Działania	Realizatorzy	Okres realizacji
1. Monitorowanie sytuacji i wspieranie rodzin przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny i kuratora sądowego.	GOPS Sąd	2025 - 2027
2. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i realizowanie programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci.	GOPS PCPR	2025 - 2027
3. Zapewnienie opieki asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.	Gmina GOPS	2025- 2027
4. Monitorowanie środowisk w których występują uzależnienia, dysfunkcje	GOPS GKRPAiN	2025- 2027
5. Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny (instytucje samorządowe, placówki oświatowe, kościoły, stowarzyszenia).	Gmina GOPS Szkoły PCPR	2025 - 2027
7. Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zapobieganie szerzeniu się patologii społecznych wśród dzieci i młodzieży.	GOPS Zespół Interdyscyplinarny	2025 - 2027
8. Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz dla rodzin z dziećmi.	GOPS Szkoły	2025 - 2027
10. Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny.	Gmina GOPS Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2025-2027

4. Cel szczegółowy: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

<i>Działania</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Okres realizacji</i>
1.Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, świetlicami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	GOPS Policja Sąd Szkoła GKRPAiN	2025-2027
2.Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa.	Gmina GOPS	2025 - 2027
3.Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	GOPS	2025- 2027
4.Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę.	Gmina GOPS Szkoly	2025 - 2027
5.Przeciwdziałania wykluczeni społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, w tym promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych oraz psychoedukacyjnych dla dzieci jak i ich rodziców.	GOPS GKRPAiN Szkoly SPZOZ	2025- 2027
6.Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	GOPS	2025 – 2027

8. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	GOPS, Szkoly	2025- 2027
9. Uświadamianie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	GOPS, Szkoly, Biblioteki	2025 - 2027

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chotczy przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Gminy w Chotczy,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Sąd,
- Szkoły,
- Biblioteka,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku,
- Organizacje pozarządowe.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu gminy Chotcza, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu Wspieranie Rodziny na lata 2025-2027 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chotczy. Monitorowanie oraz ewaluacja programu będzie odbywać się poprzez przedstawianie co roku Radzie Gminy w Chotczy sprawozdania z realizacji Programu sporządzonego na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

PRZEWODNICĄCY
[Podpis]
 Przemysław Zawolski